

УДК 378.016:[373.5.011.3-051:796/799]-047.22
DOI <https://doi.org/10.32782/2410-2075-2022-14.2>

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ФОРМУВАННЯ ЛОГІСТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

ГОГОЛЬ ТЕТЯНА ВАСИЛІВНА

здобувачка ступеня PhD II курсу, спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки
Рівненський державний гуманітарний університет
tetyana_gogol_83@ukr.net
orcid.org/0000-0002-0880-640X

У статті розкрито зміст поняття «логістична компетентність». Охарактеризовано основні логістичні компетенції майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту. Обґрунтовано значення логістичного підходу в сфері фізичної культури і спорту. Проаналізовано методологічні підходи формування логістичної компетентності майбутніх фахівців названої сфери. На основі системного підходу визначені рівні моделі формування логістичної компетентності. Охарактеризовані положення особистісно орієнтовного та діяльнісного підходів. Обґрунтовано значення компетентнісного підходу у підготовці майбутніх тренерів-викладачів з виду спорту. Охарактеризовані положення задачного, контекстного та технологічного підходів. Проаналізовано зміст поняття «педагогічні технології» та визначено їх особливості. Розглянуто систему освітніх технологій та обґрунтовано їх використання в гуманітарному університеті.

Ключові слова: компетенція, компетентність, логістика, логістична компетентність, методологічні підходи, фахівець з фізичної культури і спорту, тренер-викладач з виду спорту.

Постановка проблеми. Починаючи з 90-х років ХХ ст. логістика стала одним із основних тактичних та стратегічних інструментів управління і прийняття рішень у сфері розвитку ділової активності та покращення якості надання послуг. Застосування логістичного підходу у державному управлінні організаціями галузі фізичної культури і спорту сприяє вирішенню проблеми комплексного підходу до підвищення якості обслуговування спортивних об'єктів, ефективному проведенню спортивно-видовищних заходів чи навчально-тренувального процесу, більш повному задоволенню потреб населення у систематичних заняттях спортом та наданню інформаційно-консультативних, освітніх послуг тощо.

Професійна підготовка тренера-викладача у закладах вищої освіти передбачає формування фахівця, готового до професійної діяльності, який повинен володіти достатніми знаннями, вміннями і навичками у підготовці спортивного резерву та висококваліфікованих спортсменів в обраному виді спорту. Окрім навчальної та тренувальної діяльності, він повинен також передбачати і визначати тен-

денції розвитку фізичної культури і спорту, володіти знаннями з сервісного обслуговування, транспортування спортивного інвентарю (спорядження), організувати переїзди та розміщення спортсменів у готелях чи тренувальних базах, які забезпечуються шляхом оволодіння професійними компетенціями. Тому кожній спортивній організації для покращення сервісного обслуговування, задоволення потреб клієнтів необхідна професійна підготовка фахівців, яка включатиме і логістичні компетенції.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Теоретико-методологічні основи вищої освіти майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту представлені у працях: О. Ажиппо, Є. Захаріної, Р. Клопова, А. Конох, Є. Павлюк, Є. Приступи, А. Сватська, С. Табінської, Н. Тимчишиної. Аспекти професійної мобільності фахівців галузі фізичної культури і спорту вивчають Н. Белікова, Є. Вільчківський, Л. Демінська, П. Джуринський, Л. Карпюк, Л. Сущенко та ін. Питання сервісного обслуговування в різних галузях народного господарства та підготовку фахівців з логістики та маркетингу у забезпеченні

ринку праці детально висвітлено у працях вітчизняних і зарубіжних авторів: О. Дейнеги, М. Деснисенко, І. Смірнова, Є. Крикавського, Н. Чухрай, Б. Анікіна, Г. Ягодіна, М. Крістофера, Е. Мате та ін.

На нашу думку, передумови для розробки теоретико-методологічних аспектів проблеми формування логістичної компетентності фахівців різного профілю у закладах вищої освіти вже на часі. Проте у наукових дослідженнях досі не приділено достатньої уваги розкриттю специфіки формування логістичної компетентності у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту.

Усе вищезазначене та об'єктивно високі вимоги, що ставляться до майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту, до їхньої професійної компетентності, активної самореалізації та саморозвитку, а також вимоги з боку держави, громадян, керівників освітніх організацій та спортивних клубів обумовлює актуальність нашого дослідження.

Мета статті: проаналізувати методологічні підходи формування логістичної компетентності у майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту.

Виклад основного матеріалу. Логістична компетентність у процесі професійної підготовки – це системно-особистісне навчання спеціаліста, яке відображає єдність теоретичної і практичної оптимізаційно-управлінської підготовки, необхідної для успішного функціонування підприємства, організації, установи. Вона включає наступні компетенції: інформаційно-аналітичні (володіння методами та технологіями побудови інформаційно-логістичних систем; навички аналізу і формування матеріальних та інформаційних потоків; уміння вирішувати задачі інформаційного забезпечення логістичної системи підприємства); організаційно-управлінські (уміння вирішувати задачі організації й ефективного функціонування логістичної служби на підприємстві; навички планування, регулювання, управління матеріальними та інформаційними потоками; уміння ефективно управляти конфліктами в області логістичної діяльності, працювати в команді для досяг-

нення поставлених цілей; навички логістичного управління); оптимізаційно-технологічні (навички організації логістичних процесів на підприємстві, оптимізаційне моделювання; володіння технологіями закупівельної та виробничої логістики, логістики розподілу та збуту запасів, транспортної логістики, логістики сервісного обслуговування); маркетингові (навички виявлення актуальних і перспективних тенденцій споживчого попиту; володіння технологіями сегментного аналізу ринку спортивних, туристичних, реабілітаційних, фітнес-послуг, технологіями маркетингових досліджень); моніторингові (уміння розробляти прийоми контролю ефективності логістичної системи організації, створювати експертні системи в сервісній логістиці; навички оцінки ефективності логістичних систем закладу); прогностичні (уміння розробляти логістичну стратегію підприємства; навички прогнозування моделювання в логістиці, прийняття рішень по стратегічному плануванню розвитку логістики на підприємстві) [6; 11; 12].

На основі вищенаведених загальних логістичних компетенцій, аналізу науково-методичної літератури, проведених опитувань роботодавців і випускників зі спеціальності 017 «Фізична культура і спорт», узгодження вимог освітніх та професійних стандартів, що відповідають професійній діяльності випускників, які освоїли програму бакалаврату зі спеціальності, були виділені вісім професійних компетенцій, які забезпечують готовність здобувачів вищої освіти до здійснення логістичної діяльності:

- 1) здатність організовувати і проводити масові фізкультурні і спортивно-видовищні заходи;
- 2) здатність вирішувати задачі інформаційного забезпечення логістичної системи спортивної організації;
- 3) здатність складати індивідуальні фінансові документи обліку і звітності у сфері фізичної культури і спорту, працювати з фінансово-господарською документацією;
- 4) здатність здійснювати професійну діяльність з врахуванням особливостей функціонування різних типів спортивних об'єктів;

5) здатність планувати забезпечення фізкультурно-спортивної організації (установи) відповідним обладнанням, інвентарем та спорядженням;

6) володіння технологіями закупівельної, сервісної та транспортної логістики спортивного інвентарю (спорядження);

7) здатність організовувати переїзди та розміщення спортсменів в готелях та тренувальних базах;

8) здатність здійснювати маркетингову діяльність з просування фізкультурно-спортивних послуг і товарів.

Для того, щоб процес формування логістичної компетентності був максимально результативним, необхідно вибрати відповідний підхід до його організації.

У науковій літературі найбільш детально висвітлюється сутність системного підходу, його основні поняття, особливості застосування у вирішенні конкретних теоретичних і практичних проблем, напрями сучасного розвитку.

Розглядаючи формування логістичної компетентності майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту як складний і багатосторонній процес використано системний підхід «...метод наукового пізнання, в основі якого лежить розгляд об'єктів як систем», основні положення якого представлені у роботах В. Симонова, В. Беспалько, В. Садовського та ін.

Системний підхід – це важливий методологічний засіб наукового пізнання. Він дає змогу здійснити поділ складних явищ дійсності на частини або елементи, визначити способи організації окремих частин системи в єдине ціле, взаємопідпорядкувати елементи системи і їх взаємодію. Згідно з цим підходом навчання досліджується як цілісна система, компонентами якої є зміст, методи, засоби форми і результати навчання [10, с. 29].

З точки зору системного підходу процес формування логістичної компетентності є педагогічною системою взаємопов'язаних засобів, методів, форм і прийомів організації цілеспрямованого і навмисного педагогічного впливу на особистість майбутнього фахівця з фізичної культури і спорту з метою підвищення якості його професійної підготовки

відповідно до вимог освітнього і професійного стандартів.

Майбутній бакалавр з фізичної культури і спорту зможе успішно здійснювати професійну, в тому числі, логістичну діяльність, тільки за умови успішного оволодіння практичними способами, засобами і прийомами виконання операцій, що складають цю діяльність.

Використання системного підходу дозволить створити модель формування логістичної компетентності майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту, яка являтиме собою педагогічну систему взаємопов'язаних об'єктів, матиме свої функції і структуру, в якій системоутворюючим чинником виступатиме високий рівень сформованості логістичної компетентності.

Використання методологічного апарату системного підходу дозволяє виділити параметричний, морфологічний і функціональний рівень моделі формування логістичної компетентності майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту:

– на параметричному рівні відбувається опис логістичних компетенцій як модельної характеристики майбутнього фахівця з фізичної культури і спорту, визначається сутність та рівні їх прояву;

– на морфологічному рівні описується структура логістичної компетентності, з обґрунтуванням складових компонентів, що є сукупним відображенням логістичної та організаційно-управлінської діяльності майбутнього фахівця з фізичної культури і спорту;

– на функціональному рівні відбувається деталізація методів і технологій формування логістичної компетентності, визначення і розробка форм, засобів, науково-методичного забезпечення процесу.

Процес формування логістичної компетентності потребує створення і використання таких видів освітньої діяльності, які б відповідали поставленій меті і спирались на сучасні методи та технології навчання, систему методичного забезпечення, організацію навчальної професійної діяльності, які спрямовані на розвиток всіх компонентів формуючої компетенції.

Отже, вивчення процесу формування логістичної компетентності майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту на основі системного підходу відображає послідовний опис цього процесу з виділенням етапів (дисциплін, модулів, тем), технологій і методів формування.

Наступним важливим підходом у підготовці майбутніх фахівців є особистісно-орієнтований підхід, метою якого є гуманізація навчально-виховного процесу та максимальне розкриття потенційних творчих можливостей здобувача вищої освіти, стимулювання його до особистісно-розвиваючої творчості. Основні положення особистісно-орієнтованого підходу у педагогіці знаходимо у працях С. Гончаренка, І. Зязюна, О. Пехоти, О. Савченко, В. Сухомлинського та ін; у психології – у роботах І. Бех, Л. Виготського, С. Рубінштейна та ін.

До положень особистісно орієнтованого підходу, які знайшли відображення в нашій роботі, можна віднести:

- у процесі формування логістичної компетентності необхідно враховувати особисті якості майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту, таких як: напрямки розвитку особистості, її ціннісні орієнтації, життєві плани, установки, які сформувалися, домінуючі мотиви діяльності і поведінки;
- з точки зору професійної освіти, формування у майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту логістичної компетентності необхідно вважати чинником їх професійно-особистісного розвитку;
- вибір форм, методів і прийомів формування повинно здійснюватися з урахуванням аналізу індивідуальних особливостей тих, хто навчається, їх здібностей, можливостей, потреб, інтересів і мотивів діяльності;
- відбір засобів формування логістичної компетентності майбутніх фахівців із фізичної культури і спорту повинен відповідати закономірностям професійного становлення особистості;
- у змісті професійної освіти необхідно максимально передбачити звернення до індивідуального досвіду здобувача, його

самореалізації, самовизначення та саморозвитку;

– більш якісному процесу формування логістичної компетентності у майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту повинна сприяти система організаційно-управлінських умов, яка спеціально створюється педагогами.

Процес формування логістичної компетентності у майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту доцільно розглядати і з позиції діяльнісного підходу. У нашій роботі використовуються наступні його положення:

- 1) поняття «формування логістичної компетентності» повинно розглядатися як процес відображення і перетворення явищ об'єктивної педагогічної дійсності у свідомості того, хто навчається;
- 2) процес формування компетентності як вид освітньої діяльності є діалектичною єдністю і протилежністю суб'єкта і об'єкта, нормативного і варіативного, соціального і індивідуального, аналітичного і синтетичного;
- 3) організаційно-управлінський вплив (дія) є відносно закінченим елементом педагогічної діяльності, який спрямовується на досягнення одного із його завдань і вважається структурною основою логістичної компетентності;
- 4) логістична діяльність складається із вмотивованих дій, які спрямовані на досягнення свідомої мети і складаються із операцій, які залежать від умов досягнення конкретної мети;
- 5) процес формування логістичної компетентності майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту проходить у певній послідовності, поетапно під час навчально-пізнавальної діяльності.

Відповідно до завдань досліджуваної роботи результатом використання діяльнісного підходу буде розробка й обґрунтування моделі формування логістичної компетентності у майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту, в основі якої будуть методи навчання, самостійної навчально-пізнавальної і творчої діяльності, нетрадиційних технологій навчання.

Нині в якості самостійного методологічного підходу виділяють задачний підхід, який є найбільш поширеним видом діяльнісного підходу. В дидактиці вищої школи «задачний підхід» розглядається в якості теоретичної бази дослідження професійної діяльності. Він знайшов своє обґрунтування в працях О. Дручика, А. Сітовського, Л. Томашук, Н. Яковлевої та ін. Зазначені науковці підкреслюють, що у кожній спортивній ситуації виділяються певні визначені системи задач (теоретичні, практичні, тактичні тощо) і паралельно з ними – системи, що забезпечують їх розв'язання [3, с. 42].

Широке використання цього підходу пояснюється тим, що педагогічна задача (в тому числі у вигляді педагогічної ситуації) пов'язана як із професійною діяльністю, так і з навчальним матеріалом. У цьому випадку педагогічна задача (педагогічна ситуація) є однією з активних форм представлення навчального матеріалу здобувачам, а сам навчальний матеріал виступає як предмет майбутньої професійної діяльності.

При вирішенні педагогічних задач (педагогічних ситуацій) формуються професійні знання та уміння, а також педагогічні (в тому числі з логістики) здібності здобувачів, які є в основі логістичної компетентності майбутніх фахівців із фізичної культури і спорту. З цієї точки зору педагогічна задача виступає як засіб побудови змісту навчання у певній формі, і як засіб формування професійної логістичної компетентності, і як засіб управління цим процесом.

Вибір в якості основного засобу формування логістичної компетентності у майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту системи спеціальних задач (педагогічних ситуацій) обумовлений тим, що: в структурі педагогічної задачі відображається мета, умови, інформація про спосіб діяльності; процес реалізації професійної педагогічної діяльності майбутнього фахівця з фізичної культури і спорту може бути представлений комплексом дій у вигляді задач; забезпечується активна пізнавальна діяльність здобувачів на всіх етапах формування логістичної компетентності при високому рівні мотивації; здійснюється

можливість диференційованого навчання майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту за рахунок розробки індивідуальних освітніх технологій; створюються умови для об'єктивної оцінки результатів, реалізується можливість передачі досвіду і переходу у програмне забезпечення.

Спеціально створена задача з логістики або організаційно-управлінська задача (педагогічна ситуація), яка має на меті формування певного рівня логістичної компетентності і технологію вирішення цих умов, є одиницею професійної діяльності майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту.

Одним із основних підходів у цьому дослідженні є компетентісний підхід, поява якого пов'язана зі змінами освітньої парадигми, світосприйняття, стилю мислення і мотивів поведінки здобувачів. В сучасній освіті компетентісний підхід досліджують Н. Бібік, Л. Ващенко, О. Овчарук, О. Пометун та ін. Практична реалізація формування компетентностей особистості розкрита в роботах В. Болотова, А. Вербицького, І. Зимньої, А. Хуторського та ін.

Цей підхід спрямований на досягнення освітнього результату, який віддзеркалює підсумок одночасного засвоєння змісту освіти й розвитку особистості, що опанувала значимий для неї зміст. В умовах компетентісного підходу здебільшого увагу акцентують на результаті навчання; при цьому як результат розглядається не сума засвоєної інформації, а здатність людини діяти в різних проблемних ситуаціях, застосовувати досвід успішної діяльності у певній сфері.

Сучасний спорт вимагає неабияких здібностей від тренера. Він повинен володіти всім арсеналом сучасних знань, враховувати психологічні, соціальні, матеріально-технічні та інші аспекти підготовки спортсмена.

Результативність підготовки висококваліфікованих фахівців з фізичної культури і спорту в освітніх установах – це підсумок спільної праці викладачів, методистів, самих спортсменів та їх наставників, продуктивність якого визначається здатністю здобувачів до оволодіння професійними компетенціями.

Формування професійної компетентності забезпечується низкою базових характеристик особистості, зокрема, наявністю професійних інтересів, схильності до професії, відсутності протипоказань, а також наступними освітніми умовами: організаційно-педагогічними (навчальний план, розклад, вибір критеріїв оцінки рівня професійної компетентності і т.д.); змістовими (вибір змісту занять, конкретність різноманітних навчальних курсів і їх інтеграція); технологічними (принципи організації освітнього процесу, використання освітніх технологій, методи оцінки та контролю знань); акмеологічними (напрямок і формування у студентів професійних здібностей, діагностика розвитку здобувачів, мотивація професійного розвитку і т.д.) [2, с. 52].

Наведені вище умови системно реалізуються у компетентісному підході, який ґрунтується на принципах гуманістичної педагогіки і акумулює в собі низку інших сучасних педагогічних підходів і концепцій: особистісно-орієнтованого, який передбачає організацію освітнього процесу з урахуванням індивідуальних особливостей і інтересів здобувачів вищої освіти; проблемно-ситуаційного, що припускає створення навчальних ситуацій різного ступеня проблемності; комунікативного, який забезпечує професійний розвиток особистості у процесі професійного або професійно-орієнтованого спілкування.

Компетентісний підхід передбачає формування професійної компетентності через використання методичних і педагогічних підходів, які передбачають відповідну організацію освітнього процесу, а саме: зміну ролі викладача від трансляції знань і способів діяльності до проектування індивідуального особистісного розвитку кожного здобувача; впровадження інноваційних методів стимулювання навчальної діяльності за допомогою вивчення і обміну досвідом, постановки і творчого вирішення проблеми [1; 8].

Методологічні концепції діяльнісного і компетентісного підходів знайшли свій подальший розвиток у контекстному підході, в основі якого моделювання предметного та соціального змісту майбутньої професійної діяльності за допомогою системи традиційних

активних форм, методів, засобів навчання, де одиницею навчання є професійна проблемна ситуація. Питання впровадження контекстного підходу в процес професійної підготовки майбутніх фахівців досліджували А. Вербицький, В. Далінгер, О. Ларіонова, М. Макаренко, Н. Пророк та ін. Педагогічні аспекти використання контекстного навчання у професійній підготовці вчителя проаналізовано в роботах В. Желанової, І. Демченко, С. Скворцової. На думку В. Желанової на основі контекстного навчання відбувається реалізація середовищного підходу, що є перспективним напрямом модернізації сучасної вищої освіти [5, с. 28].

При реалізації контекстного підходу суб'єкт навчання знаходиться у діяльній позиції, предмет, який поступово перетворюється з навчального у професійний, а підготовка до професійної діяльності стає системоутворюючим початком і змістом всієї підготовки здобувача, у нашому випадку – майбутнього тренера-викладача.

Контекстний підхід є основою для реалізації квазіпрофесійної діяльності, включення майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту у процес вирішення організаційно-управлінських задач та задач з логістики у процесі навчання. І. Демченко вважає, що використання «контекстного підходу» спрямоване на поступове насичення освітнього процесу елементами професійної діяльності, тобто створення її умовних (квазіпрофесійних) моделей і дозволить розв'язувати професійні завдання за допомогою здобутих у закладі вищої освіти знань, умінь та навичок [4, с. 41].

Ще одним підходом, що застосовується при розгляді процесу формування логістичної компетентності майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту, став технологічний підхід, основні ідеї якого були сформульовані В. Беспалько, Е. Герасимовим, Г. Селевко та ін.

Для ефективного формування системи логістичних компетенцій у майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту в умовах реального освітнього процесу закладу вищої освіти необхідна реалізація технологічного підходу. Питання педагогічних технологій стало одним із активно дискусійних у теорії і методиці професійної освіти.

В широкому розумінні технологічний підхід розглядається як проектування і застосування освітніх технологій для вирішення педагогічних задач. Наведемо кілька визначень поняття «педагогічної технології»: 1) «...це сукупність способів (методів, прийомів, операцій) педагогічної взаємодії, послідовна реалізація яких створює умови для розвитку учасників педагогічного процесу і передбачає його певний результат» (О. Пометун); 2) «...це проект певної педагогічної системи, яка реалізується практично» (В. Беспалько); 3) «...це змістовне узагальнення, яке вбирає в себе смисл існуючих визначень» (Г. Селевко); 4) «...це система засобів навчання і способів їх застосування» (І. Мархель) [7, с. 78–80].

Технологічний підхід до навчання подають за схемою: Загальні цілі і зміст навчання – Навчальні цілі – Оцінка навчання, адже в будь-якому освітньому процесі ставиться мета, якій підпорядковується хід навчання, а результат навчання завжди оцінюється.

Специфіка педагогічної технології полягає в тому, що в ній намічається і здійснюється такий освітній процес, який повинен гарантувати досягнення поставлених цілей. Оперативний зворотній зв'язок є наскрізним для усього освітнього процесу. Виділяють ще й такі особливості педагогічних технологій: подання змісту матеріалу у вигляді навчальних задач; наявність чіткої логіки, послідовності дій, операцій; мотиваційне забезпечення діяльності; наявність засобів і способів одержання інформації; творча активність учасників педагогічного процесу. На результат впливає також рівень педагогічної майстерності викладача, інтелектуальний та емоційний фон класу (групи), матеріальна база школи (університету) тощо.

Отже, педагогічна технологія – це не механічний процес, а організаційно-змістова структура, що визначає напрямок взаємодії педагога і учнів при нескінченній багатоманітності підходів і відносин [7, с. 86–87].

Положення технологічного підходу у роботі відображені у вигляді: конкретної моделі організації освітнього процесу, який направлений на формування логістичної ком-

петентності у майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту; спеціально організованих форм, контролю за процесом її формування (використання якісних експертно-орієнтованих методів; якісних текстових методів; кваліметричних методів); у вибраних формах організації освітнього процесу (пріоритет надавався інтерактивним формам зі збільшенням частини самостійної роботи здобувачів); вибраних педагогічних технологій (крім традиційних) із використанням неігрових, імітаційних неігрових, імітаційних ігрових педагогічних технологій.

Процес формування основ логістичної компетентності майбутнього фахівця сфери фізичної культури і спорту включає: впровадження курсів «Економіка спорту і фізичної культури», «Основи менеджменту та маркетингу в спорті», «Управління та логістика в спорті» до освітньої програми та навчального плану спеціальності 017 «Фізична культура і спорт»; поетапне формування у періоди теоретичної підготовки і різних видів практики кейс-комплексів та професійно-логістичного портфолію; виконання презентаційних проєктів та курсових робіт за тематикою, що відображає специфіку використання логістики у фізичній культурі і спорті; участь потенційних роботодавців стейкхолдерів, комісії з підсумкової державної атестації, випускників закладу вищої освіти з даної спеціальності до розробки освітньої програми.

Для забезпечення ефективного процесу формування логістичної компетентності у майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту у закладі вищої освіти необхідні наступні умови:

- адміністративно-організаційні (врахування при організації освітнього процесу вимог сучасного ринку праці до професійної логістичної підготовки майбутнього фахівця з фізичної культури і спорту; розвиток системи навчально-виробничого та науково-дослідного партнерства університету з різними установами (організаціями) сфери фізичної культури і спорту; педагогічний моніторинг особистого просування здобувачів вищої освіти у процесі формування логістичної компетентності;

прогностичність у формуванні логістичної компетентності у майбутнього фахівця з фізичної культури і спорту з урахуванням перспектив розвитку спортивної індустрії); – дидактично-технологічні (варіативність, динамічність змістовно-технологічної бази дисциплін спеціалізації, програм практики; інтеграція нормативно-правової бази, організаційно-управлінської, професійно-практичної підготовки майбутнього фахівця з фізичної культури і спорту; пріоритет проєктних, проблемних технологій навчання; поетапне формування в період різних видів практик професійно-логістичного портфоліо, кейс-комплексів тренера-викладача з виду спорту); – індивідуально-професійні умови (мотивація і активність здобувачів вищої освіти у володінні логістичними компетенціями; готовність викладачів закладу вищої освіти до професійної інтеграції у процесі підготовки майбутнього фахівця; реалізація у підприємствах (організаціях) спортивного характеру вибору логістичних проєктів; волонтерська діяльність здобувачів вищої освіти у сфері менеджменту та управління фізичною культурою і спортом).

Висновки. Отже, аналіз сучасних методологічних підходів до вирішення проблем формування логістичної компетентності майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту дозволив визначити те, що, врахову-

ючи системний підхід, вони розглядаються як елемент професійної компетенції зі своєю структурою та рівнями; враховуючи діяльнісний і контекстний підходи – як теоретична і практична готовність до професійної і педагогічної (логістичної та організаційно-управлінської діяльності); враховуючи компетентісний підхід – як інтегральна характеристика особистості, яка визначає готовність майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту вирішувати на практиці професійно-педагогічної діяльності організаційно-управлінські проблеми та задачі з логістики на основі використання знань, умінь, досвіду з урахуванням професійно-особистісних якостей; враховуючи технологічний підхід – як гарантований результат конкретної моделі організації навчального процесу, що спрямований на їх формування; враховуючи особистісно орієнтований підхід – як комплекс особистісних характеристик майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту, необхідних для реалізації організаційно-управлінського впливу.

Подальшими дослідженнями з окресленої теми буде розробка і обґрунтування моделі формування логістичної компетентності майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту, в основі якої будуть спеціально створені педагогами організаційно-педагогічні умови, застосовані традиційні та нетрадиційні методи навчання, методи самостійної навчально-пізнавальної і творчої діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Бех І. Д. Теоретико-прикладний сенс компетентісного підходу в педагогіці. *Педагогіка і психологія : Вісник АПН України*. 2009. № 2. С. 27–33.
2. Глузман О. В. Базові компетентності: сутність значення в життєвому успіху особистості. *Педагогіка і психологія*. 2009. № 2. С. 51–61.
3. Денисенко Н. Г. Задачний підхід і його роль у системі підготовки майбутнього вчителя фізичної культури. *Збірник наукових праць [Херсонського державного університету]. Педагогічні науки*. 2018. Вип. 81(3). С. 137–141.
4. Демченко І. І. Алгоритм квазіпрофесійної підготовки майбутнього вчителя початкових класів до роботи в умовах інклюзивної освіти. *Психолого-педагогічні проблеми сільської школи*. 2013. № 45. С. 40–45.
5. Желанова В. В. Динаміка середовищеутворення в технології контекстного навчання майбутніх вчителів початкових класів. *Педагогічний процес: теорія і практика. Збірник наукових праць*. 2014. Вип. 4. С. 27–32.
6. Маркетинг і логістика у становленні цифрової економіки України : монографія / за наук. ред. Є. В. Крикавського, О. В. Дейнеги. Львів-Рівне : О. Зень, 2022. 310 с.
7. Педагогічні технології в підготовці вчителів: *навчальний посібник* / кол. авторів; за заг. ред. І. Ф. Прокопенка. 3-є вид., допов. і переробл. Харків : ХНПУ, 2018. 457 с.

8. Пометун О. Теорія та практика послідовної реалізації компетентісного підходу в досвіді зарубіжних країн. *Компетентісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освітньої політики* / за заг. ред. О. В. Овчарук. Київ : К.І.С., 2004. С. 16–25.
9. Терещенко Т. С. Теоретичні аспекти формування організаційної компетентності майбутніх фахівців. *Науковий вісник університету біоресурсів і природокористування України. Серія «Педагогіка. Психологія. Філософія»* Київ : Міленіум, 2016. Вип. 253. С. 285–289.
10. Шабанова Ю.О. Системний підхід у вищій школі : підручник. Дніпропетровськ : НГУ. 2014. 120 с.
11. Robul Yu., Deineha O., Prokopenko M., Novikova N., Lukianykhina O., Baistriuchenko N. Cyber sales as the latest tool for optimizing an enterprise strategy. *INTERNATIONAL JOURNAL OF SCIENTIFIC & TECHNOLOGY RESEARCH*. 2020. Vol. 9. Issue 02. P. 5264–5268.
12. Omelchuk O., Koltun V., Deineha O., Popov M., Korchynska O., Trusii O. Reforming management activities to improve the efficiency and effectiveness of public administration. *INTERNATIONAL JOURNAL OF SCIENTIFIC & TECHNOLOGY RESEARCH*. 2020. Vol. 9. Issue 03. P. 950–956.

METHODOLOGICAL APPROACHES TO THE FORMATION OF LOGISTIC COMPETENCE FUTURE SPECIALISTS IN PHYSICAL CULTURE AND SPORT

НОГОЛ ТЕТІАНА

Doctoral student, second year, specialty 011 Educational, pedagogical sciences
Rivne State University of the Humanities

Introduction. Every enterprise (organization) needs strong, professional training, which includes logistical competence, to improve service and meet customer needs. The application of a logistical approach in the management of physical culture and sports contributes to the rationalization of the complex of physical culture and sports services, sports and entertainment events, education and training processes, as well as information and consulting, educational and other services of physical culture and sports. Therefore, the development of theoretical and methodological aspects and the disclosure of the specifics of the formation of logistical competence in the process of professional training of physical culture and sports is relevant today.

Purpose: to analyze the methodological approaches to the methodological approaches to the formations of logistics competence in future professionals in physical culture and sports.

Methods: analysis and generalization of data of scientific and methodological literature and information sources of the Internet; study and systematization of the educational-professional program “Physical Culture and Sports” of the first (bachelor’s) level of higher education in the 017 “Physical Culture”.

Results. The article reveals the meaning of the concept of “logistical competence”. The main logistical competencies of future specialists in physical culture and sports are described. The importance of the logistic approach in the field of physical culture and sports is substantiated. Methodological approaches to the formation of logistics competence future specialists in physical culture and sports are analyzed. On the basis of the system approach the levels of models of formation of logistic competence are defined. The provisions of personality-oriented and activity approaches are described. The importance of the competence approach in the training of future coaches-teachers in sports is substantiated. The provisions of task, contextual and technological approaches are described. The content of the concept of “pedagogical technologies” is analyzed and their features are determined. The system of education technologies is considered and their use in the Humanities University is substantiated.

Originality: the content of the concept of logistics competence, which reflects the specifics of the future profession in the field of physical culture and sports is clarified; methodological approaches to the formation of logistical competence of future specialists in physical culture and sports are analyzed and substantiated; pedagogical conditions and technologies of effective formation of logistic competence at future specialists in physical culture and sports are allocated.

Conclusion. The analysis of modern methodological approaches to solving the problems of formation of logistics competence in future specialists in physical culture and sports allowed to determine that: given the systematic approach, they are considered as an element of professional competence with its structure and levels; taking into account the activity and contextual approach – as a theoretical and practical readiness for professional and pedagogical (logistics and organizational and managerial activities); taking into account the competence approach – as an integral characteristic of personality, which determines the readiness of future specialists in physical culture and sports to solve in practice professional and pedagogical activities organizational and managerial problems and logistics tasks based on knowledge, skills, experience, taking into account professional and personal qualities; taking into account the technological approach – as a guaranteed result of a specific model

of organization of the education process, aimed at their formation; taking into account the personality-oriented – as a set of personal characteristics of future specialists in physical culture and sports, necessary for the implementation of organizational and managerial influence. Further research on this topic will be the development and justification of a model for the formation of logistical competence in future specialists in physical culture and sports, which will be based on specially created by teachers organizational and pedagogical conditions, traditional and non-traditional teaching methods, methods of independent learning and creative activities.

Keywords: competency, competence, logistics, logistic competence, methodological approaches, specialist in physical culture and sport, coach-teacher in sports.

REFERENCES

1. Bekh, I. D. (2009). Teoretyko-prykladnyi sens kompetentnogo pidkhotu v pedagogitsi. *Pedagogy and psychology*, 2, 27–33 [in Ukrainian].
2. Gluzman, O. V. (2009). Bazovi kompetentnosti: sutnist' znachennya v zhytevomu uspihu osobystosti. *Pedagogy and psychology*, 2, 51–61 [in Ukrainian].
3. Denysenko, N. G. (2018). Zadachnyi pidkhid i yogo rol' u systemi pidgotovky maybutn'ogo vchytelia fizychnoyi kul'tury. *Collection of scientific works of Kherson State University. Pedagogical sciences*, 81(3), 137–141 [in Ukrainian].
4. Demchenko, I. I. (2013). Alhorytm kvaziprofesiynoyi pidgotovky maybutn'ogo vchytelya pochatkovykh klasiv do roboty v umovakh inklyuzyvnoyi osvity. *Psychological and pedagogical problems of rural school*, 45, 40–45 [in Ukrainian].
5. Zhelanova, V. V. (2014). Dynamika seredovychsheutvorennya v tekhnologiyi kontekstnogo navchannya maybutnikh vchyteliv pochatkovykh klasiv. *Pedagogical process: theory and practice*, 4, 27–32 [in Ukrainian].
6. Krykavskiy, YE. V., & Deynega, O. V. (2022). *Marketynh i logistyka u vstanovlenni tsyfrovoyi ekonomiky: monografiya*. Rivne: Zen' [in Ukrainian].
7. Prokopenko, I. F. (2018). *Pedagogichni tekhnologiyi v pidgotovtsi vchyteliv: navchalnyi posibnyk*. Kharkiv: KhNPU [in Ukrainian].
8. Pometun, O. (2004). Teoriya ta praktyka poslidovnoyi realizatsiyi kompetentnogo pidkhotu v dosvidi zarubizhnykh krayin. *Competence approach in modern education: world experience and Ukrainian perspectives. Library of Education policy*, 16–25 [in Ukrainian].
9. Tereshchenko, T. S. (2016). Teoretychni aspekty formuvannya organizatsiynoyi kompetentnosti maybutnikh fakhivtsiv. *Scientific bulletin of the University of Bioresources and Nature Management of Ukraine*, 253, 285–289 [in Ukrainian].
10. Shabanova, Yu. O. (2014). *Systemnyi pidkhid u vychshiy shkoli: Pidruchnyk*. Dnipropetrovsk: NGU [in Ukrainian].
11. Robul, Yu., Deineha, O., Prokopenko, M., Novikova, N., Lukianykhina, O., Baistriuchenko N. (2020). Cyber sales as the latest tool for optimizing an enterprise strategy. *INTERNATIONAL JOURNAL OF SCIENTIFIC & TECHNOLOGY RESEARCH*, vol. 9, issue 02, 5264–5268.
12. Omelchuk, O., Koltun, V., Deineha, O., Popov, M., Korchynska, O., Trusii O. (2020). Reforming management activities to improve the efficiency and effectiveness of public administration. *INTERNATIONAL JOURNAL OF SCIENTIFIC & TECHNOLOGY RESEARCH*, vol. 9, issue 03, 950–956.